

nt

naš tednik

LETO XXXVII. Številka 1 Cena 7.— šil. (15 din)

Četrtek, 3. januarja 1985

Poštnina plačana v gotovini Celovec P.b.b.
Erscheinungsort Klagenfurt
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Veriga sprave

V četrtek, 20. decembra na večer, je bila na celovškem Starem trgu sklenjena posebna veriga, ki ni bila iz železnih členov, ampak vsak člen v verigi je bil človek. Bila je to nemško-slovenska veriga sprave, sklenjena pod gesli „Skupaj, ne drug proti drugemu!“, „Povezati se, ne pa ločiti se!“, „Pomiriti se, ne pa ščuvati!“.

Nekateri pa so se v dobesednem pomenu besede spotikali nad verigo sprave. Že starejša ženica je rekla „Versöhnung, für was brauch ma dös?“ (Sprava, čemu pa?)

Upajmo, da se je v minulih prazničnih dneh le nalezla sprave.

Zamisel verige sprave so skovali ti-le: Center katoliške študirajoče mladine, Sodelavci mednarodne zveze sprave, učenke in učenci Slovenske gimnazije in Katoliška visokošolska skupnost.

Dr. M. Grilc: „Z optimizmom v leto 1985!“

Obisk šentpeterskega otroškega vrtca

Otroški vrtec šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu je od jeseni letos večji in še bolj prijeten. Šolske sestre so se po sili razmer morale odločiti za povečavo vrtca, obenem pa so zavod in šolo temeljito obnovile in dogradile vrsto nujnih prostorov. Brezdvomno pa jih veseli, da so pogoji v vrtcu primerni času in potrebam. Narodni svet koroških Slovencev je sestram priskočil na pomoč in skupno s podjetjem Slovenijales oskrbel opremo za vrtec.

V sredo, 19. decembra 1984, so delegacija NSKS, KKZ in NT, ki jo je vodil predsednik dr. Grilc, zastopnik Slovenijalesa in generalni konzul SFRJ, Marko Kržišnik, obiskali vrtec in zavod in se na lastne oči prepričali, da podarjena oprema zares služi najboljšemu namenu. Otroci so goste pozdravili s petjem in plesom. V preurejenem vrtcu je prostora za 50 otrok in kot je pošepetala sestra, ki vodi vrtec, našemu časnikarju na uho, je vrtec polno zaseden, delo z otroci pa prijetno in zanimivo.

Zastopniki organizacij in ustanov so se sestram zahvalili za vse njihovo delo in jim izrekli priznanje za njihovo podjetnost.

Predsednik Narodnega sveta dr. Matevž Grilc je v novoletnem intervjuju z NT (objavljamo ga na straneh 4 in 5) med drugim izrazil svoje veliko veselje, ker je SFRJ Jugoslavija sklenila ukinitve nesrečnega depozita. Podobno stališče je zavzel tudi predsednik KEL Karel Smolle v posebni izjavi za tisk. Kot je znano, je beograjska zvezna vlada sklenila, da od 1. januarja 1985 naprej ne veljajo več določbe o depozitu.

V zvezi s šolskim vprašanjem je dr. Grilc tako v intervjuju z NT kot tudi v posebni novoletni izjavi za dunajski dnevnik „Die Presse“ izjavil, da je „optimističen“. Grilc dobesedno: „Za ločitev in s tem za poslabšanje dvojezičnega pouka ne govorijo niti stvarni niti politični argumenti. Tudi koroški Heimatdienst ni mogel niti enega znanstvenika ali pristojnega strokovnjaka imenovati, ki bi podpiral vsebino njegove ljudske zahteve.“

Nadalje je dr. Grilc v „Die Presse“ ponovno poudaril, da koroški deželni zbor lahko diskutira o dvojezičnem šolstvu, da pa nikakor ne more sprejeti nobenih odločitev.

Grilc: „To je tudi minister in podpredsednik SPÖ dr. Heinz Fischer potrdil v pogovoru z zastopniki koroških Slovencev in celovške univerze, ki je bil 20. decembra 1984.“

APZ „Boris Krajgher“ gostoval v Pliberku

Akademski pevski zbor „Boris Krajgher“ iz Maribora je pred nedavnim gostoval na Koroškem. Na povabilo obeh osrednjih organizacij — KKZ in SPZ — je končno le prišlo do že dolgo načrtovanega gostovanja tega zbora. Kot gost Slovenske gimnazije je zbor Borisa Krajgherja nastopil preteklo soboto v Modestovem domu, zvečer pa je v pliberški Schwarzlnovi dvorani navdušil domačo publiko.

Gostitelji so bili tamkajšnje društvo SPD „Edinost“, MePZ „Podjuna“, KKZ in SPZ.

Akademski pevski zbor „Boris Krajgher“ šteje 90 članov in je med drugim nastopal že

v Angliji, na Nizozemskem, na Češkoslovaškem, v Italiji in v Avstriji.

Zbor je dobil že vrsto mednarodnih priznanj in šteje med najboljše zборе v Sloveniji. Dirigent Stane Jugerc je pri tem koncertu dokazal sad dvajsetletnega delovanja — namreč kvaliteto, ki je v Sloveniji verjetno noben zbor trenutno ne presega.

Na vsak način je APZ „Boris Krajgher“ nudil našim ljudem enkratno umetniški užitek. Odlično je bil tudi sestavljen spored koncerta.

Dirigentu Jugercu je uspelo predstaviti slovensko umetno in narodno pesem kot tudi pesmi drugih narodov.

Prisrčno dobrodošlico je zboru izrekel v Modestovem domu ravnatelj Slovenske gimnazije dr. Reginald Vospernik, v Pliberku pa je zbor pozdravil predsednik „Podjune“ Herman Germ. Za odličan koncert se je gostom zahvalil predsednik „Edinosti“ Joško Hudl, v imenu KKZ in SPZ pa sta APZ „Boris Krajgher“ izročila spominsko darilo Micka Opetnik in dr. Janko Malle.

Spodnje Borovlje — Ledince

V soboto, 29. 12. 1984, je pečniška farna mladina in SPD Jepa-Baško jezero vabilo k Raušu v Spodnje Borovlje k družabnemu večeru, ki je bil glede obiska in tudi navdušenja zelo uspešen. V napolnjeni Rauševi dvorani, kjer so se v glavnem zbrali domačini, je goste pozdravil pečniški župnik Jurij Buch. Kulturni spored so oblikovali moški zbor Jepa-Baško jezero, pečniški cerkveni zbor in mladinska skupina iz Ledince. Med posameznimi točkami so nam mladi predstavili pesmi domačih pesnic Dorlije Hamerschall in Rozije Pečnik.

Dejansko lahko rečemo, da je bil ta večer zelo uspešen, saj so obiskovalci in pevci še pozno v noč sedeli in prepevali ob sladkem vincu.

Občinske seje: v ospredju problem otroških vrtcev

Zaradi bližajočih volitev so konec preteklega leta sklepali v kar 14 dvojezičnih občinah začasni proračuni. Pri tem je opaziti, da se skozi vse proračune vijejo — kot rdeča nit — prihodnje volitve — v občinske odbore. Pri komunalnih problemih izstopajo občinski otroški vrtci, ki jih občine komaj še vzdržujejo. Tako npr. v Bekštanju predvidevajo skoraj 4 milijone, kjer vrtcev razširjujejo oz. gradijo, v Dobrli vasi pa v enem od dveh vrtcev beležijo 1,2 mil. minusa. Tam stane vsak otrok v vrtcu 28.000 šilingov.

V občinah Bekštanj, Železna Kapla, Rožek in Vrba postavljajo EL odborniki zahtevo po dvojezičnosti vrtcev, saj tudi deficit nosi vsak občan, torej tudi slovensko prebivalstvo. Usoda predlogov in zahtev je znana. Manj znano pa je, da je vodja ustavne službe Unkart pri Evropskem svetu v Straßburgu govoril o petih občinah, v katerih naj bi uvedli še slovenščino. Straßburg je daleč...

Izstopajo mdr. le občine Škocijan in Škofiče. V slednjem primeru gre zlasti predvsem odborniku EL

Radiše

4. januarja praznuje Štefan Reszter na Radišah svoj 60. življenjski jubilej. Rodil se je blizu mesta Lvova v Ukrajini, od koder so ga nemški okupatorji kot šestnajstletnega fanta deportirali v „Reich“ za tlačana. Srečo je imel, da mu je bila usoda mila ter ga privedla med slovanske brate Slovence na Radiše, kjer je našel v Mežnarjevi družini dobre ljudi, kjer ni služil samo kruha, ampak našel tudi prave druge starše. Poročil se je z domačinko Slovenko ter si uredil prijetno družino in dom.

Slavljenju želimo še mnogo zdravih let med njegovimi dragimi na Radišah ter da bi še naprej ostal vedno nasmejan in dobre volje!

Hermanu Jägerju, ki je v dobrem sodelovanju z bivšim županom Bürgerjem, ki ne kandidira več, dosegel odkrito podporo za gradnjo vrtca SŠD. Tudi v občini Škocijan je slovenskima odbornikoma Konciliji in Polzerju uspelo, da je socialistična večina sklepala celo o povišanju rednih dotalij za dvojezični vrtec (sedaj 70.000 šil.) Sploh je treba reči, da je škocijanski proračun omembe vreden, ker sta GL in SPÖ vdela tudi želje slovenskih občanov, kar se tiče gradnje cest in redne podpore za Kulturni dom SPD „Danice“. ÖVP in FPÖ sta glasovala proti.

Iz Dobrle vasi javijo, da je EL sprožila obširno razpravo o gradnji avtoceste ter da je občina podprla nakup novih oblek za SPD „Srce“ v višini 10.000 šilingov.

Med proračunsko debato se je v Škocijanu oglasil tudi bivši župan SPÖ in podrialec dvojezičnih napisov Vituš Jesse.

„Če delaš z delavci, potrebuješ sladkor in šibo“ (dobesedno: „Zuckerbrot und Peitsche“). Tako je govoril človek, ki menda zastopa delavsko gibanje. Sodbo o tem, ali gre za Jessejevo dejansko ideologijo ali pa je prišlo njegovo pravo prepričanje (saj se še danes javno hvali, da je skupno s sedanjim direktorjem glasila SPÖ KTZ Reparjem organiziral zloglasno reportažo „Blutige Grenze“) na dan, prepuščamo bralec. Zanima nas pa stališče poštenih Slovencev, ki sedijo z Jessejem v isti frakciji.

boce

Samo Kupper je pred kratkim diplomiral na ljubljanski univerzi za elektrotehniko. Ob lepem uspehu iskreno čestitamo.

Gerhard Dovjak iz Pliberk in absolvent Zvezne gimnazije je postal višji revident pri Invalidskem uradu na Koroškem. K napredovanju mu čestitamo!

Radiše: otroci pripravili božičnico

V sredo, dne 26. decembra 1984, na Štefanovo, so radiški otroci podarili vsem prijateljem in članom SPD „Radiše“ lepo božično darilo: oblikovali so otroško božičnico.

Uvodoma je vse navzoče v imenu društva pozdravila Neži Povše, ki je skupno z učiteljskim kolegom Hanzijem Tolmaierjem skrbno pripravila pester spored. Poleg otroškega pevskega zbora, ki vedno nastopa ob takih prilikah, so letos prvič javno nastopili učenci Glasbene šole na Radišah. Flavto in klavir se učijo ti otroci šele tri mesece, vendar so že zelo korajžno pokazali sadeže svojega dela. Mojstrsko so postavili na oder tudi božični odrski prizor; zlasti je treba pohvaliti lepo izgovorjavo teh najmlajših odrskih ustvarjalcev. Upajmo, da bo tudi

premiera radiških ariviranih igralcev dobro uspela. 3. marca namreč nameravajo igrati komedijo Carla Goldonija „Lažnivec“. Ob koncu božičnega sporeda so otroci skupno z zbranim občinstvom še zapeli pesem „Sveta noč“.

Zahvaliti se je treba pri vseh nastopajočih, zlasti še mentorjema Nežki Povše in Hanziju Tolmaierju, kajti vemo, da taki nastopi terjajo mnogo vaj in drugih žrtev. Zadovoljni obrazi otrok jasno kažejo, da otroci radi in z veseljem nastopajo in tako sooblikujejo kulturo. Ob tem otroškem veselju so uživajo tudi odrasli in starejši ljudje, ki se že prav gotovo veselijo nastopa otrok na materinskem dnevu. Vsi pa smo radovedni, kako bodo otroci glasbeno napredovali.

F. W.

Podjetje INERNORM, katerega zastopstvo za Podjuno ima pliberska trgovina Blažej, je 21. decembra 1984 predalo domu za zapuščene otroke Tanzer na Metlovi lepo božično darilo — denarno vsoto 30.000 šil. Denar sta družini Tanzer predala g. Desch in g. Schmidt, vodja prodaje pri INTERNORMU.

Čestitamo!

Rozi Tratar in Marjan Sticker se veselita ob rojstvu prvega otroka, ki ga bo sta krstila na ime Izidor. Srečnima staršema ob vselem dogodku iskreno čestitamo, majhnemu Izidorju pa želimo za življenjsko pot vse najboljše.

Pred kratkim je obhajala Fani Schupanc, pd. Žoharjeva mati, doma v Remšeni-ku, na Obirskem svojo 70-letnico. Ob tem jubileju iskreno čestitamo in ji ključemo še na obilo zdravih let.

Te dni praznuje Marica Sluga iz Remšenika pri Železni Kapli svojo 82-letnico. Čestitkam domačih se pridružuje tudi Naš tednik.

V soboto, 29. decembra, sta si obljubila večno zvestobo Hermina Jäger, Brienčeva iz Nagelč, in Bernard Olip, absolvent Slovenske gimnazije iz Sel. Poroka je bila v nevestini fari v Št. Primožu, poročno slavje pa pri Trklu v Selah. Mlademu paru želimo na skupni življenjski poti obilo sreče in zadovoljstva.

„Evgen — iščem človeka“

„Oder mladje“ Koroške dijaške zveze je za letošnjo igralsko sezono spet postavil na oder igro, s katero bojo gostovali po vaseh in pri društvih. O igri „Evgen — iščem človeka“, katere avtor je Tankred Dorst, zaenkrat samo toliko — več bomo poročali v naslednji številki NT —, da jo je treba videti. Člani „Odra mladje“, Pepe Kropiunik, Karl Kassl, Rezka Kanzian, Milan Mikel, Bojan Grilc, Nada Tratar in Kristjana Grilc so skupno z režiserjem Marjanom Stickrom in mentorjem Francijem Končanom komad „Evgen“ prikrojili našim razmeram. Glasbo med igro izvaja Jozi Sticker, Miha Dolinšek pa skrbi za tehniko. Premiera, ki je bila v sredo, 19. 12. 1984 v Modestovem domu, je v vsakem oziru, tako po igralski plati kot tudi glede obiska, uspela. Med gledalci je bilo lepo število profesorjev Slovenske gimnazije, navdušen pa je bil tudi predsednik NSKS, dr. Matevž Grilc.

„Blejsko jezero“ in „Belo vrano“

Bojan Adamič, znani slovenski skladatelj in pianist, je v Ljubljani posnel dve skladbi našega rojaka Hanzija Artača na besedilo prof. Milke Hartman. Obe pesmi, „Blejsko jezero“ in „Belo vrano“, je Adamič posnel z moderno instrumentalno spremljavo, poje pa Marinka Stanič.

Artačeve pesmi bo oddajal tudi slovenski radio, ravno tako v slovenski oddaji celovškega radia so v sredo, 2. januarja, predstavili razvoj delovanja Bojana Adamiča pod naslovom „Korak

pred tradicijo“. V to oddajo sta bili uvrščeni tudi Artačevi pesmi.

Bojana Adamiča smo vam pred kratkim že predstavili kot „Gosta v Našem tedniku“.

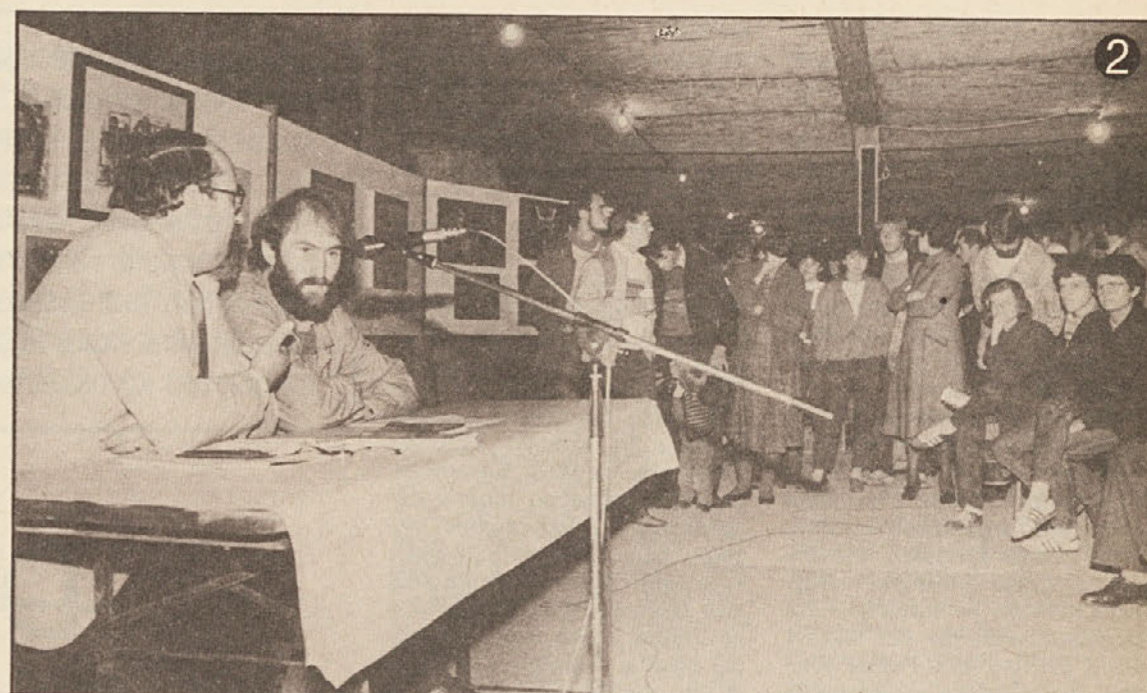
Na sliki: Bojan Adamič, prof. Milka Hartman in Hanzij Artač (od leve na desno).

1

Doslej smo ob začetku novega leta vedno objavili pregled najvažnejših dogodkov v starem letu. Tokrat smo se oddli, da se omejimo „samo“ na mladinsko delanje in to ne toliko zato, ker bodo leto 1984 v mednarodnem okviru obhajali kot leto mladine. V prvi vrsti hočemo s kratkim pregledom mladinskega delovanja poudariti pomen mladine in prihodnost našega naroda. Hkrati pa se nam tudi zdi, da je treba na vseh področjih mladinskega dela še bolj naperiti naše sile. Le tako bo še najprej in najbolje lahko garantirali obstoj slovenske narodne skupnosti na Koroške.

P.S.: v našem pregledu nismo mogli omeniti vseh mladinskih organizacij ter aktivistov. Zato jih prosimo, da nam ta ne zamerijo.

2

3

8. in 9. aprila so bile volitve za Delavsko zbornico, 30. septembra pa za deželni zbor. Čeprav v obeh primerih samostojni slovenski listi nista dosegli mandata, pa je treba le reči, da so pokazali mladi precej razveseljivo pripravljenost za konkretno delo. To še posebno velja za Koroško solidarnost, s katero smo koroški Slovenci prvi nastopili samostojno na volitvah za delavsko zbornico: Elizabeta Hobel, Gregaj Krištof in vrsta drugih mladih političnih delavcev so bili glavni nosilci te volilne skupine. Ne da bi hoteli podcenjevati poštvalnega dela starejših rojakov in rojakov, pa je treba le ugotoviti: brez mladine bi komaj prišlo do Koroške solidarnosti.

17. marca 1985 bodo občinske volitve. Vrsta mladih ljudi bo prvič volila. Od nas vseh bo odvisno, ali bomo znali mladino nagovoriti in zainteresirati za delo samostojnih občinskih listov. Kajti tudi tu velja pregovor: Kdor ima mladino — ima bodočnost!

2 Mladinski dan 1984 gotovo ni bil najbolj uspešen. Po 30 letih je bil to sicer prvič skupni dan slovenske in nemške Katoliške mladine, kar je bila brezdvomno hvalevredna zamisel. Tudi tema je bila pametno izbrana, ker je bila posvečena ogroženi skupni šoli. A obisk je bil zaskrbljujoče slab: ne več kot 400 katoliških mladincev iz cele Koroške je 17. junija prišlo v Št. Pavel.

Dokaj zanimiv in kar precej uspešen pa je bil Mladinski kulturni festival, ki sta ga slovenska Katoliška mladina in Krščanska kulturna zveza 7. oktobra 1984 pri-

redili v Kapli ob Dravi. Na farovškem skednju se je zbrala mladina, da bi srečala umetnike in so prišli umetniki, da bi se srečali z mladino.

3 Športna dejavnost igra v življenju skoraj vsakega mladega človeka izredno veliko vlogo. Temu primerno važna in potrebna je načrtna športna „politika“ za našo narodno skupnost: saj ni treba podrobneje razlagati dejstva, da so tudi razni južnokoroški športni klubi precej prispevali k asimilaciji naših ljudi. Ni torej tembolj razveseljivo, da se je slovenska športna dejavnost ravno v zadnjih letih boljše razvila in to ne samo v nogometu. Nastali so novi klubi (npr. odbojkarji ŠK Dob), imamo mdr. na Obirskem in v Selah odlične igralce v namiznem tenisu, ŠD Št. Janž je postalo prava centrala smučarjev iz Koroške in Slovenije, medtem ko skušajo mladi fantje iz Dvora posnemati sovjetske mojstre v hokeju na ledu (glej slika). Imamo pa tudi svetovnega prvaka v smučarskem skakanju — Francija Wlegeleta iz Zahomca.

Nismo mogli naštetih vseh aktivnih športnikov in klubov; sicer pa naš športni reporter itak precej vestno spremlja njihovo udejstvovanje. Vrhu tega naš tednik tudi finančno podpira razne klube (mdr. SAK in DSG Sele). Vemo, da šport ne more (in ne sme) nadomestiti vsega mladinskega dela. A mladinsko delo brez sistematične „športne politike“? Kdo to zagovarja, se ne sme čuditi, če bo zgolj bil mladino in s tem prihodnost.

Kdor ima mladino — ima tudi bodočnost ...

4 Člani KDZ niso samo na kulturnem področju aktivni (tudi letos so „Lutke mladje“ in „Oder mladje“ naštudirale novi igrili), temveč posvečajo pozornost tudi političnim problemom naše narodne skupnosti: 28. oktobra 84, ko je koroška deželna vlada prvič obravnavala ljudsko zahtevo KHD, je KDZ pred deželno vlado s transparenti in letaki opozorila celovško javnost, da koroški Slovenci ne bodo sprejeli nobenega „kompromisa“, ki bi v resnici pomenil poslabšanje dvojezičnega šolstva.

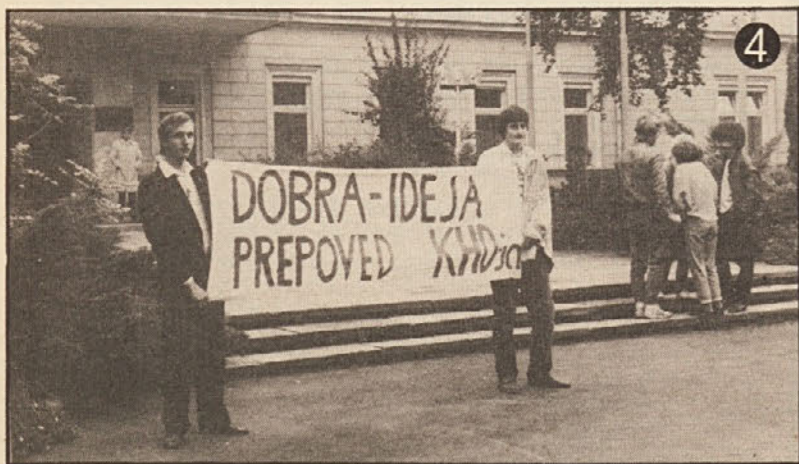
5 O pomenu otroških skupin smo ravno v Našem tedniku večkrat obširno poročali. V tej zvezi smo naše bralke in bralce vedno spet seznanili z vzgladnim delovanjem KM Pliberk-Žvabek-Suha pod vodstvom Rozine Katz, ki je na tem področju ustvarila pravo pionirsko delo. Tako otroško skupino imajo mdr. tudi v Ledincih — vodi jo Anica Ressimann (slika). Čim več takih skupin in ni se nam treba bati, da ne bi preživeli.

6 V letu 1984 se je predstavila slovenski publiki nova in nam vsem nad vse potrebna skupina: KABARET MLADJE. Skupno z mentorjem Jožetom Voznyjem so naštudirali Kabaret koroških Slovencev ter mdr. nastopili tudi na 16. Koroških kulturnih dnevih. Upamo, da se bodo letos še pogostokrat predstavili: imajo nam marsikaj koristnega povedati in ne bi bilo pametno, če jih ne bi hoteli poslušati (in videti).

7 Lutkovne skupine nima samo KDZ — tudi šmihelsko prosvetno društvo že nekaj let uspešno dela na tem področju. Zato velja naše priznanje predvsem predsedniku društva in aktivnemu učitelju Karlu Grilu ter mentorju Saši Kump. Lansko leto so naštudirali „Mezinčka“ in „Račko“. Konec januarja 1985 pa se bodo spet predstavili z novim komadom „Žaba“. Tekst je napisala Bistričanka Lenčka Kupper, režijo ima šmihelski študent Štefan Merkač, mentorstvo pa Saša Kump.

8 Študentska skupina na Dunaju (R. Vouk, R. Grilc, M. Pipp in H. Mikel) je novembra 84 s svojo „Podmornico“ marsikoga vznemirila, a večinoma našla pri naših ljudeh veliko odobravanje. Vsekakor pa bo že januarja drugič „priplula“ v domove svojih abonementov in prepričani smo, da jo naši ljudje že težko pričakujejo. Ista študentska skupina pa se je s svojimi sodelavci še dva dni pred koncem starega leta predstavila z lutkovno igro „Hruške gor, hruške dol“. Več o njej bomo poročali v naslednji številki. NT. Danes samo to: študentje so s tem dokazali, da ne znajo samo teoretizirati, temveč tudi konkretno delati za naše ljudi (predvsem mladino) na podeželju.

9 Imamo že nekaj ansamblov, ki znajo igrati domače slovenske viže in, ki jih tudi mladina slej ko prej rada posluša. Med drugim prihaja tak ansambel iz Žvabek — in sicer „Koroški odmev“ pod vodstvom Jokeja Hirna.

4

5

6

7

8

Šolsko vprašanje je lani — po zaslugi nemškonalnih nestrpnosti — spet močno „porinilo“ v ospredje političnega in družbenega dogajanja; letos bo minulo 30 let od podpisa državne pogodbe in skupne spomenice koroških Slovencev ter 40 let od konca druge svetovne vojne in lani (1984) je minulo 200 let, ko se je pri Nadižarju na Zilji rodil duhovnik, slavist, pesnik in etnolog, Urban Jarnik.

Četrtek, 27. december, je bil namenjen šolstvu in členu 7, odnosno državni pogodbi in Spomenici obeh koroških osrednjih organizacij, Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij. Kot je tradicija, sta oba predsednika, dr. Matevž Grilc in dipl. inž. Feliks Wieser, spregovorila o narodno-političnem dogajanju in o delovnih težavah leta 1985.

Člani delovne skupine celovške univerze in Slovenskega znanstvenega instituta, dr. Vladimir Wakounig, dr. Manfred Moser in Teodor Domej so prikazali razne šolske modele za narodnostno mešano ozemlje Koroške. Dr. Wakounig je spregovoril o načrtovanih izboljšavah dvojezičnega pouka na Koroškem, ki so tudi sad angažmaja in znanstvene pristojnosti celovške univerze. Dr. Wakounig je dejal, da je „diskusija o preustroju dvojezičnega šolstva predvsem vsebinsko pridobila na kvaliteti. To je bilo možno, ker so se vključili znanstveniki, družboslovci in s stvarnimi argumenti spodbijali demagoške izjave svobodnjakov in KHD-ja“. Predavatelj je dejal, da mednarodne izkušnje jasno potrjujejo dejstvo, da je za ekstenzivno vsake narodne skupnosti važno, da sama vpliva na koncept šolanja in izobrazbe in „ravno tako je za obstoj manjšine neobhodno potrebno, da se tudi pripadniki večinskega naroda učijo jezik manjšinskega naroda“. Nanizal je izkušnje iz

Nemčije, ki potrjujejo dejstvo, da segregacija samo škoduje. Predavatelj je predstavil tudi težišča koncepta, ki sta ga pred kratkim predstavila dr. Gstettner in dr. Larcher za dvojezično šolstvo in ki smo ga v Našem tedniku že opisali.

Zgodovinski razvoj šolstva pri Slovencih je orisal Teodor Domej in iz tega sledi, da je šolstvo vselej služilo vladajočim plastem v deželi in da je bore malo prispevalo k izoblikovanju in krepitvi narodne identitete koroških Slovencev, oz. da je posebno močno pospeševalo ponemčevanje našega življa. Utravistična šola, ki je svojo dušo izdahnila šele leta 1938, s prihodom nacistov na oblast, je po svoji koncepciji služila uvajanju v vse, kar je bilo nemško in slovenščina je v njej igrala samo vlogo pomožnega jezika. Nekaj samostojnih slovenskih šol je najkasneje po letu 1920 moralo zapreti vrata.

Težiščna izjava Domejevega referata je sledeča: nikoli v koroški šolski zgodovini uvedba ločenih ali deljenih osnovnih šol ni imela namena, da bi izboljšala šolski položaj otrok na južnem Koroškem. Ločene šole so pomenile poslabšanje organizacijske ravni šole, vedno so poglabile napetosti med južnokoroškim prebivalstvom in ta nasprotja so uporabile kot obliko pritiska na slovensko manjšino. Ločene šole so bile orožje raznarodovanja in naperjene proti emancipacijskim stremljenjem koroških Slovencev, posebej pa se izkažejo kot orodje v boju proti enakopravnosti slovenščine v šoli.

Docent dr. Moser pa je zelo tankočutno in zavzeto svaril pred preveliko zaverovanostjo Slovencev v tako imenovane znanstvenike in strokovnjake in dejal, naj se koroški Slovenci tudi v tem vprašanju zavedajo svoje identitete in lastne moči.

V soboto, 29. decembra 1984, so se z ekskurzijo v fare, kjer je deloval Urban Jarnik, končali 16. Koroški kulturni dnevi, ki so se začeli v četrtek, 27. decembra. Koroški kulturni dnevi, ki jih brezdvomno smemo šteti med najbolj tradicionalne povojne kulturne prireditve koroških Slovencev, so bili tokrat kar dobro obiskani in tudi diskusije so bile razmeroma zelo pestre. Bolj kot kdajkoli prej pa je letos razsajala že znana bolezen koroških kulturnih dni, ki si je navzoči ni-

so mogli razložiti: referati sploh niso bili razmnoženi in poslušalcem na razpolago. V enoletni pripravljalnici dobi pa mora zares biti prostora in časa tudi za razmišljanje, kako pravočasno priskrbeti in oskrbeti referate in ne samo referente. 16. Koroški kulturni dnevi so bili tematsko vezani na tri velike kroge, ki pa so se vsebinsko srečavali in dopolnjevali. To so bili šolsko vprašanje, člen 7 in avstrijska državna pogodba ter delo in življenje Urbana Jarnika.

16. Koroški kulturni dnevi: Državna pogodba — šolstvo — Urban Jarnik

Dr. A. Malle, dr. M. Moser, dr. M. Wakounig in Teodor Domej (od leve)

Šolskemu bloku kulturnih dni sta sledila govora obeh predsednikov osrednjih organizacij, dr. Grilca in dipl. inž. Wieserja. Oba sta pozdravila ukinitvev depozita. O narodno-politični situaciji sta rekla, da je leto 1984 bilo gotovo eno od najbolj razburkanih, da pa so koroški Slovenci, skupno z nemškogovorečimi prijatelji, odbili napade nestrpnosti. In to je dober znak za bodočnost. S kanclerjem Sinowatzem na žalost ni bilo nobene razgovora, pač pa so ti bili z ministri Fischerjem, Moritzem in Zilkom.

Popoldne četrtka je stalo v znamenju člena 7 in avstrijske državne pogodbe. Univ. prof. dr. Norbert Schausberger je prikazal predzgodovino avstrijske državne pogodbe s posebnim ozirom na sedmi člen. Predavanje je ponovno potrdilo, da Avstrija brez zunanje pritiska sploh ne bi priznala Slovincem in Hrvatom nobe-

nih pravic, če, ja če Jugoslavija v kompenzaciji za odstop od pokrajinskih zahtevkov ne bi vehementno zahtevala zaščitna določila za omenjene narodnostne skupnosti. Geneza avstrijske državne pogodbe in člena 7, ki je takorekoč že na začetku 50-tih let bil dokončno skovan, pa je tudi verodostojen prikaz razvoja hladne vojne in poigravanja s svetovno-političnim drobižem, kot sta Avstrija in Jugoslavija.

Predavatelj je ovrednotil tudi posamezna določila sedmega člena in pribil, da sedmi člen pravice Slovencev in Hrvatov sploh ne veže na številke in procente (kot je to zapisano v Zakonu o narodnostnih skupinah) in da tudi ozemlje ni točno opisano. Tu smemo domnevati, da je svetovnim silam itak bilo znano, kajti šolski zakon leta 1945 in tudi ukaz za pregon Slovencev leta 1942 točno definirata slovensko oz. dvojezično ozemlje

Univ. prof. dr. Norbert Schausberger je imel nadvse zanimivo predavanje.

Koroške. Schausberger je dejal, da je posebno važen 5. paragraf sedmega člena, ki predvideva asimilacijo. „Zgodovina ne pozna naravne asimilacije, sploh pa ne naravne asimilacije avtohtonih narodnih skupnosti,“ je predavatelj nedvoumno zaključil svoje predavanje.

Jugoslovanski pogled na nastanek državne pogodbe in njen sedmi člen je razgrnil univerzitetni profesor dr. Janko Pleterski. Uvodoma je dejal, da je številčno šibkejši slovenski narod prehitel močnejšega avstrijskega pri afirmaciji kot narod. Že aprila 1941 je Osvobodilna fronta slovenskega naroda sprejela v svoj koncept osvoboditev koroških Slovencev izpod nacističnega jarma. Tedaj o restavraciji kakršnekoli Avstrije oz. njene idejne podlage sploh

Dr. Fran Zwitter, akademik, ima velike zasluge za znanstveni institut OF.

ni bilo nobenega sledu. Leta 1944 govori Edvard Kardelj o Avstriji kot velikem plusu za Jugoslavijo. Predavatelj je omenil nekatere avstrijske zemljevidne iz leta 1946, ki so predvidevali priključitev južne Štajerske in delov Dolenjske k Avstriji. Pozneje so te zahteve omejili na tako imenovano Vitansko črto. Pleterski je začudenemu občinstvu povedal, da je o ustanovitvi avstrijskega bataljona v Sloveniji zvedel tudi Kreisky in je premišljeval o ustanovitvi avstrijske uprave na slovenskih tleh. Pleterski je tudi potrdil, da Avstrija ni dala nobenega predloga za zaščito manjšin in brez jugoslovanskega nastopa v Londonu bi te ne bilo. Po vseh jugoslovanskih področnih zahtevkih in pogajanjih za ADP je Jugoslavija leta 1955 podpisala pogodbo, s tem priznala meje

Avstrije in prevzela vlogo zaščitnice Slovencev in Hrvatov v Avstriji.

Dr. Malle je predstavil razvoj Spomenice koroških Slovencev avstrijski vladi leta 1955.

Petek, 28. 12., pa je bil „Jarnikov dan“.

Dr. Andrej Moritsch je orisal zgodovinsko ozadje Jarnikove dobe. Dr. Bogo Grafenauer je podal analizo Jarnikovega teksta „Pripombe o germanizaciji Koroške (Andeutungen über Kärntens Germanisierung), ki ga je Jarnik priobčil v Carinthiji. Posledica tega teksta je bila konec sodelovanja med Jarnikom in Carinthijo. Grafenauer je Jarnikov tekst zelo kritično obdelal in prikazal, da se je Jarnik mnogih stvari lotil zelo optimistično. Jarnika uvrščajo med tiste koroške avtorje, ki so se že tedaj lotili problema germanizacije in njegovi izsledki so še tudi danes slej ko prej aktualni.

Docent dr. Erik Prunč, ki se je z Jarnikom habilitiral, pa je pokazal v svojem predavanju Jarnikovo mesto v slovenski kulturi. Jarnik je svojemu času

takorekoč bil daleč vnapred in njegova doba ga ni znala, mogla ali hotela prav vrednotiti. Jarnik ni pomemben samo kot duhovnik in pisatelj politično-znanstvenih besedil, ampak tudi kot pesnik in etnolog. Jože Koruza pa je govoril o Jarniku kot slovenskem pesniku.

Ob robu koroških kulturnih dni sta bili dve pomembni prireditvi: v četrtek zvečer je v avli slovenici bila odprta razstava ob 40-letnici ustanovitve Znanstvenega instituta Osvobodilne fronte, pri katerem je sodeloval tudi dr. Luka Siečnik, v petek pa je bila predstavitev publikacije Boga Grafenauerja o Jarnikovih Pripombah o germanizaciji Koroške. Publikacijo je izdal Slovenski znanstveni institut. V četrtek zvečer je Kabaret „Mladje“ zaigral Kabaret koroških Slovencev.

Člani slovenskega sadjarškega društva pa so obiskali Kulturne dneve in razdelili med ljudi slavnostno publikacijo ob 200-letnici rojstva Urbana Jarnika. Jarnik je takorekoč oče umnega sadjarstva med Slovenci.

Franc Wakounig

Meina Schellander prejela deželno nagrado

Med nagrajenci dežele Koroške za leto 1984 je tudi naša rojakinja in umetnica iz Bilčovsa, Meina Schellander. V sredo, 19. decembra ji je v okviru svečane prireditve na deželni vladi predal deželni glavar Wagner pospeševalno nagrado Koroške. Schellander je edina ženska med nagrajenci. Deželno nagrado za kulturo je dobil uni-

verzitetni profesor dr. Ludwig Kostelka, ostali nagrajenci pa so še prof. Konrad Ragossnig (častna nagrada), Meinhard Prinz (glasba), dr. Wilhelm Wadl (znanost) in Bernhard Hüttenegger (literatura).

Meini Schellandrovi iskreno čestitamo k priznanju za vse njeno likovno ustvarjanje.

Tudi na 16. Koroških kulturnih dnevih smo srečali mnogo prijateljev iz Ljubljane, ki so že leta zvesti tej prireditvi.

TV

AVSTRIJA — 1. in 2. SPORED

TV

1. SPORED**Petek, 4. januarja:**

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.25 Veleslalom moških — 10.30 Veleslalom žensk — 11.30 Nazaj h propelerju — 12.30 Veleslalom moških — 12.55 Poročila — 13.00 Skakanje na štirih skakalnicah — 15.30 Morski volk — 17.00 Poročila — 17.05 Puschel — 17.30 Domovina gozd — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Avstrija v sliki — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Stari — 21.20 Tak teater — 22.05 Nogomet v hali — 23.05 Poročila.

Sobota, 5. januarja:

9.00 Poročila — 9.05 Belle epoque — 10.35 Mornar, ahoi — 12.05 Nočni studio — 13.10 Poročila — 14.00 Šola ljubezni — 15.30 Morski volk — 17.00 Poročila — 17.05 Mojster Eder in njegov pumukl — 17.30 Domovina gozd — 17.55 Za lahko noč —

18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Šport — 20.15 Kako bi bilo danes z revijo? — 22.00 Šport — 23.00 Ameriška hitparada — 23.40 Poročila.

Nedelja, 6. januarja:

9.00 Karl Valentin — 9.25 Francis Drake — 11.00 ORF-stereo koncert — 12.25 To ni svet živali — 13.50 Konrad Lorenz — 14.50 Trije zlati lasje sončnega kralja — 16.15 Mister Horatio Knibbles — 17.15 Domovina gozd — 17.40 Rojen je otrok — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Laterna magica — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Šport — 20.15 Denar ali življenje — 21.15 Fanny in Aleksander — 22.40 Classical — 0.15 Poročila.

Ponedeljek, 7. januarja:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.25 Mleko in mlečni pro-

dukti — 9.40 Kruh in vino — 9.55 Veleslalom moških — 11.00 Šola ljubezni — 12.30 Veleslalom moških — 13.00 Poročila — 16.30 Am, dam, des — 16.55 Mini-zib — 17.05 Wicki in močni možje — 17.30 George — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Avstrija v sliki — 18.30 Mi — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport v ponedeljkah — 21.08 TV-kuhinja — 21.15 Magnum — 22.00 Tedaj — 22.05 Poti h človeku — 22.50 Poročila.

Torek, 8. januarja:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.25 Na mizi — 9.40 Instrument ljudske glasbe — 9.55 Slalom moških — 10.55 Romano in Julija — 12.30 Slalom moških — 13.00 Poročila — 16.30 Am, dam, des — 16.55 Mini-zib — 17.05 Nils Holgersson — 17.30 Tudi šala mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Report iz tujine — 21.15 Casanova — 23.50 Poročila.

Sreda, 9. januarja:

9.00 Poročila — 9.05 Tudi šala mora biti — 9.30 Francoščina — 10.00 Sol — 10.15 Tehnike izobraževalne umetnosti — 10.30 Deklica v uniformi — 12.00 Tedaj — 12.05 Report iz tujine — 13.00 Poročila — 16.30 Roboter X5 — 16.55 Mini-zib — 17.05 Pinocchio — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Avstrija v sliki — 18.30 Mi — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Louis — 21.45 Tedaj — 21.50 Videoteka — 23.35 Poročila.

Četrtek, 10. januarja:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Albrecht Duerer — 10.30 Cyrano de Bergerac — 12.20 Klub seniorev — 13.05 Poročila — 16.30 Am, dam, des — 16.55 Mini-zib — 17.05 Nils Holgersson — 17.30 Perrine — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Avstrija v sliki — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kako so peli stari — 21.50 Arabske noči — 23.15 Od pisalne mize — 23.30 Poročila.

2. SPORED**Petek, 4. januarja:**

16.30 Sosednja hiša — 17.15 Igrača vetrov — 18.00 Panoptikum — 18.30 Družina Merian — 19.15 Tedaj — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Iz pragozda postaja pepel — 21.15 Čas v sliki — 21.30 Alamo — 0.05 Poročila.

Sobota, 5. januarja:

15.45 Tedaj — 15.50 Dvakrat sedem — 16.15 Divje svinje — 17.00 Ljuba družina — 17.45 Kdo me hoče? — 18.00 Nogomet iz hale — 18.30 Družina Merian — 19.15 Tedaj — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Znanje aktualno — 20.15 Romanoff in Julija — 21.50 Poročila — 21.55 Vprašanja kristjanov — 22.00 Magnum — 23.25 Nenavadne zgodbe Rolda Dahla — 23.50 Poročila.

Nedelja, 6. januarja:

12.55 Športni popoldan — 16.15 Tedaj — 16.20 In sledili so zvezdi — 18.45 Družina Merian — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Hui in pfui tega sveta — 20.15 Kraj dejanja — 21.45 Poročila — 21.50 Dynasty — 22.55 Sanje kmeta — 23.55 Poročila.

Ponedeljek, 7. januarja:

17.10 Tedaj — 17.15 Stekleni

človek — 18.00 Elvis 85 — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Proti soncu — 21.08 TV-kuhinja — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Šiling — 22.05 Tujec — 23.45 Poročila.

Torek, 8. januarja:

16.55 Tedaj — 17.00 Sol — 17.15 Tehnike izobraževalne umetnosti — 17.30 Orientacija — 18.00 Skrivnostni projekt Doombolt — 18.30 Upornik Data — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kviz v rdečo-belem-rdečem — 21.15 Čas v sliki in šport — 21.45 Club 2 in poročila.

Sreda, 9. januarja:

17.25 Tedaj — 17.30 Dežela in ljudje — 18.00 Policijska inšpekcija I — 18.30 Upornik Data — 20.15 Veselje — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Kulturni žurnal — 22.30 Umetnine — 0.00 Poročila.

Četrtek, 10. januarja:

17.10 Tedaj — 17.15 Železnica tega sveta — 18.00 Smuk žensk — 18.30 Upornik Data — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Oddaja ÖVP — 21.10 Tedaj — 21.15 Čas v sliki — 21.50 Club 2 in poročila.

ELAN**PRIPOROČAMO SLEDEČA
FILMA TEDNA**

Avstrijska TV II, petek,
4. januarja 1985, ob 20.15

**Iz pragozda
nastaja pepel**

Dnevno več je priseljencev v dolini Amaconasa, kjer živijo Indijanci. Tile priseljenci si lastijo vedno večje pokrajine in tudi pravice napram Indijancem. Seveda se Indijanci borijo proti neizmerni oblastnosti priseljencev.

Avstrijska TV I, poned.,
7. januarja 1985, ob 22.05

Poti h človeku

Ko je Sigmund Freud utemeljil psihoanalizo, je prišlo na tem področju do prave revolucije. Psihologi so spoznali, da je možno vplivati na psihološko in telesno zdravje človeka s pomočjo določene terapije. V središču šestdelne oddaje stoji med drugim življenje in delo Sigmunda Freuda.

● Dom v Tinjah

Od ponedeljka, 7. januarja 1985 (9. uri), do sobote, 12. januarja 1985 (13. uri)

**IZOBRAŽEVALNI TEDEN
ZA FANTE IN MLADE
MOŽE**

„Ali smo mi odgovorni za ugled kmečkega stanu?“

Sporod: Govorno vedenje ljudi lahko zbliza ali pa tudi ne (mag. Schellander) — Prašičereja v času zasičenih tržišč z mesom in mesnih izdelkov — Vloga in pomen mravelj v gozdu (ravn. dipl. inž. Krassnik) — Družba brez idej je kakor dežela brez vode (dr. Peter Schreiner) — Vaje za pravilnejšo slovenščino (mag. Pušenjak) — Nastanek in pomen državne pogodbe (prof. dr. Zerzer) — Literarni večer: Andrej KOKOT bere iz svojih del — Mamila — problem današnje mladine? (polkovnik Payer) — Zdravstvena vzgoja (dr. Stanko Smolnig) — Zdravljenje z iglami po tradicionalni kitajski medicini (dr. Sterle) — Ali smo mi odgovorni za ugled kmečkega stanu? (dr. Erker) — Tudi jaz sem lahko uspešnejši (dr. Adolf Gutounik) — Živeti v dialogu (rektor Jože Kopeinig)

TV LJUBLJANA — 1. in 2. SPORED TV

1. SPORED

Nedelja, 6. januarja:

8.20 Poročila — 8.25 Živ žav — 9.15 Z mano, mulci — 9.55 Svetovni pokal v smučanju — 11.30 625 — 11.50 Ljudje in zemlja — 12.30 Svetovni pokal v smučanju — 13.15 Smučarski skoki — 15.55 Poročila — 16.00 Mostovi — 16.30 Ne čakajte na maj — 18.10 TV-kviz — 19.30 TVD — 20.00 Inšpektor Vinko — 21.15 Športni pregled — 21.45 Slovenci v zamejstvu — 22.15 Poročila.

Ponedeljek, 7. januarja:

9.45 Propagandna oddaja — 9.55 Svetovni pokal v smučanju — 12.30 Svetovni pokal v smučanju — 16.05 Poročila — 16.20 Svetovni pokal v smučanju — 17.30 Pešec v avtu — 18.10 Domišljija je povsod doma — 18.25 Podravskega obzornika — 18.45 Vam — 19.30 TVD — 20.00 Sestrična Rahaela — 20.55 Aktualno — 21.35 Simfonija Orienta — 22.15 TVD II.

Torek, 8. januarja:

9.55 Svetovni pokal v smučanju — 12.30 Svetovni pokal v smučanju — 16.20 Poročila — 16.35 Svetovni pokal v smučanju — 17.55 Glasba v zrnu peska — 18.10 Miti in legende — 18.25 Severnoprimorski obzornik — 18.40 Pisani svet — 19.00 Podobe iz narave — 19.30 TVD — 20.00 Divja račka — 22.10 Žrebanje lota — 22.15 Omizje.

Sreda, 9. januarja:

8.55 Test — 9.10 Zimski šolski spored — 10.30 Poročila — 10.35 Zimski počitniški spored — 17.30 Poročila — 17.35 Beli konjič — 17.55 Androkles in lev — 18.25 Dolenjski obzornik — 18.40 Računalništvo — 19.30 TVD — 20.00 Predstavitev osebnega življenja — 20.35 Film tedna: Armada senc — 22.50 TVD II.

Četrtek, 10. januarja:

8.45 Test — 9.10 Zimski počitniški spored — 10.30 Poročila — 10.35 Zimski počitniški spored

— 17.35 Poročila — 17.40 Deček z zelenimi prsti — 17.55 Portret Darinke Pavletič-Lorenčak — 18.05 Uganke med nitkami — 18.25 Zasavski obzornik — 18.40 Delegatska tribuna — 19.30 TVD — 20.05 Tednik — 21.10 Ludwig — 21.55 TVD II — 22.10 Srečanje.

Petek, 11. januarja:

8.55 Zimski šolski spored — 10.30 Poročila — 10.35 Zimski šolski spored — 17.35 Poročila — 17.40 Šola za junake — 17.55 Za mano, mulci — 18.25 Obzornik ljubljanskega območja — 18.40 Otroške nalezljive bolezni — 19.30 TVD — 20.00 Včeraj za jutri — 20.35 Ne prezrite — 20.50 Bes angelov — 21.40 TVD II — 21.55 Zbogom lepota moja.

Sobota, 12. januarja:

8.00 Poročila — 8.05 Deček z zelenimi prsti — 8.20 Domišljija je povsod doma — 8.35 Pisani svet — 8.55 Miti in legende — 9.10 Pešec v avtu — 9.40 Orodja pri-

hodnosti — 10.10 Čudeži narave — 10.30 Včeraj za jutri — 11.00 Spoznamo, neznano — 12.10 Svetovni pokal v smučanju — 15.40 Poročila — 15.45 Chaplin — 17.00 PJ v košarki — 18.30 Obiskujemo slovenske muzeje in galerije — 19.30 TVD — 20.00 Svetnikovo maščevanje — 21.40 Zrcalo tedna — 22.00 Moje pesmi — moji prijatelji — 22.50 Poročila.

• Romarsko in študijsko potovanje v Izrael

od 10. do 17. februarja 1985

Prireditelj: Koroška Caritas in župnija Marija na Zilji
Cena: šil. 11.950,—, polet, omnibus, polpenzion
Vodstvo: dekan Richard Kogler in mag. Hemma Quendler
Podrobnejše informacije dobiti pri: Koroški Caritas, Sandwirtgasse 2, 9010 Celovec, tel.: 0 42 22 / 55 5 60-42.

• Št. Primož

NOVOLETNI KONCERT
Prireditelj: SPD „Danica“ v Št. Vidu
Kraj: kulturni dom Danica v Št. Primožu
Čas: nedelja, 6. januarja 1985, ob 14.00 uri
Sodelujejo: MoPZ „Kralj Matjaž“ iz Libuč, mlajši mladinski zbor SPD Danica, Trio Korotan s pevci, MePZ SPD Danica.

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), uredniki: Janko Kulmesch, Heidi Stingler in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Mohorjeva/Hermagoras, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: (0 42 22) 51 25 28. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

Letna naročnina: Avstrija: 210.— šil., Jugoslavija: 600.— din., ostalo inozemstvo: 350.— šil. (650.— šil. zračna pošta).

PRIPOROČAMO SLEDEČA FILMA TEDNA

Ljubljanska TV I, poned., 7. januarja 1985, ob 20.55

Pred demografsko krizo?

aktualna oddaja

Svetovno prebivalstvo se je z dveh in pol milijarde povečalo na štiri in pol milijarde v zadnjih tridesetih letih. V deželah v razvoju, kjer danes živi 60% svetovnega prebivalstva, številno rojstev še naprej nezadržno narašča. Ali jim zaradi tega grozi eksplozija prebivalstva, prenaseljenost in še večja lakota?

Ljubljanska TV I, sreda, 9. januarja 1985, ob 20.35

Armada senc

francoski barvni film

Armada senc je pripoved o sedmih pripadnikih odporiškega gibanja, ki se v ilegali, brez uniforme, kot vojska senc borijo proti nemškemu okupatorju.

2. SPORED

Nedelja, 6. januarja:

16.10 Test — 16.25 Glasbena oddaja — 17.00 PJ v košarki — 18.25 Mali koncert — 18.40 Izviri — 19.10 Na štirih kolesih — 19.30 TVD — 20.00 Ameriška kabelska televizija — 20.55 Včeraj, danes, jutri — 21.15 Otroštvo Maksima Gorkega.

Ponedeljek, 7. januarja:

17.15 Test — 17.30 Beograjski TV-program — 18.55 Premor — 19.00 Telesport — 19.30 TVD — 20.00 Raziskovanja — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Mali koncert — 21.30 Dinastija — 22.20 Videoteka.

Torek, 8. januarja:

17.10 Test — 17.25 TVD — 17.45 Mali svet — 18.15 Branje — 18.45 Želeli ste — pogledjte — 19.30 TVD — 20.00 Večer ob glasbi — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Po poteh svobode — 21.50 Izobraževalna oddaja.

Sreda, 9. januarja:

17.10 Test — 17.25 TVD — 17.45 Merlin — 18.15 Nad odprtmi srcem — 18.45 Zabavnoglasbena oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Glasbena oddaja — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Doku-

mentarna oddaja — 21.50 Sejem Jazza.

Četrtek, 10. januarja:

16.10 Test — 16.25 Smučajmo vsi — 17.25 TVD — 17.45 Varuhi časa — 18.15 Znanost — 18.50 Svetovni pokal v smučanju — 19.30 TVD — 20.00 Šest čevljev zemlje — 21.05 Umetniški večer — 23.35 Včeraj, danes, jutri.

Petek, 11. januarja:

17.10 Test — 17.25 TVD — 17.45 Majske igre — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.50 Svetovni pokal v smučanju — 19.30 TVD — 20.00 Iz koncertnih dvoran — 21.50 Nočni kino.

Sobota, 12. januarja:

13.25 Nahla — 14.55 Otroška predstava — 15.55 Čedomir IIIč — 17.00 Filmovnica — 17.30 Družba Pera Kvržica — 19.00 Novosti glasbene produkcije — 19.30 TVD — 20.00 Mesam 84 — 20.30 Človek in čas — 21.00 Poročila — 21.05 Športna sobota — 21.30 Slavni zdravniki bolnišnice Charite — 23.00 TV-galerija.

• Celovec

Premiera koncerta: „GLASBENI VZLETI“
Čas: četrtek, 17. 1., ob 19. uri
Kraj: mladinski dom SŠD, Mikschallee 4, v Celovcu
Igra: Gabriel Lipuš & Band

PRIREDITVE

● Sele

10. NOVOLETNI MEDNARODNI NAMIZNOTENIŠKI TURNIR

Prireditelj: Športno društvo DSG v Selah pod pokroviteljstvom Slovenske športne zveze v Celovcu

Čas: nedelja, 6. januarja 1985, ob 9. uri

Kraj: telovadnica Mladinskega doma SŠD v Celovcu (Mikschallee 4)

Tekmovalo se bo v šestih skupinah:

V skupini A tekmujejo moški igralci iz inozemstva in igralci, ki tekmujejo v državnem oz. koroškem prvenstvu.

V skupini B tekmujejo dekleta (tudi inozemska udeležba).

V skupini C tekmujejo moški igralci iz inozemstva (brez igralcev Zvezne lige) ter igralci koroškega prvenstva.

V skupini D nastopajo moške dvojice.

V skupini E pa mladinci (tudi inozemska udeležba).

V skupini F tekmujejo moški igralci 1., 2. in 3. razreda ter začetniki (brez inozemske udeležbe).

Prijave: Mirko Oraže, Unterbergnerstr. 17, 9170 Borovlje. Izžrebanje bo 5. januarja 1985, ob 18. uri v Mladinskem domu.

Vodja turnirja: Mirko Oraže
Glavni sodnik: Walter Primig, sodnijski referent KNTZ ter sodnik ITTF

Prijavnina: 30.— šilingov
Mladinci in dvojice na osebo: 20.— šilingov

Igra se po izločilnem sistemu (pravilnik avstrijske namiznoteniške zveze). Za prve štiri so pripravljene lepi pokali.

Časovni red:

9.00 — skupine E in F

10.30 — skupina B

11.30 — skupina D

13.00 — skupina C

14.00 — skupina A

Nagrajevanje sledi takoj ob koncu prireditve.

● Celovec

34. SLOVENSKI PLES

Prireditelj: Slovenska prosvetna zveza

Čas: sobota, 5. januarja 1985, ob 20.00 uri

Kraj: v prostorih Delavske zbornice v Celovcu

Sodelovali bodo: Planinski sekret, Ansambel ŠOK, NEW SWING QUARTET in Oto Pestner iz Ljubljane

● Obirsko

Obirsko sanjaško prvenstvo

Prireditelj: Alpski klub „Obir“

Čas: nedelja, 13. 1. 85, ob 10. uri

Kraj: pri Pistotniku na Obirskem

Tekmovalo se bo v devetih skupinah. Za športne sanke je čelada obvezna! V vsaki kategoriji mora biti saj 5 tekmovalcev.

V primeru slabega vremena ali, če ni snega, bo tekma v nedeljo, 27. januarja 1985, ob istem času.

● Pliberk

KONCERT v počastitev Foltija Hartmana

Prireditelj: SPD „Edinost“ v Pliberku

Čas: sobota, 12. jan. 85, ob 19.30 uri

Kraj: gostilna Florianiwirt v Vogrčah

Sodelujejo: MoPZ „Vres“ iz Prevalj, MoPZ PD iz Vinjske gore, Društveni deklški zbor, MoPZ SPD „Edinost“

Slovensko planinsko društvo Celovec obvešča, da je planinska postojanka koč nad Arihovo pečjo na planini Bleščeči pod Jepo odprta samo še ob nedeljah in praznikih. Koča ni oskrbovana. Med tednom, ko je koč zaprta, imajo člani društva možnost uporabe koč. Ključ se dobi pri upravniku koč Tomiju Miklenu v Svatnah (poleg cerkve) pri Področci.

Knjigarna „NAŠA KNJIGA“ in založba Drava, Celovec, Pavličeva 5-7, obveščata svoje prijatelje, da bo knjigarna zaprta od 27. 12. 1984 do 6. 1. 1985 zaradi pregradnje.

V novem letu Vam bomo postregli v novo urejenih prostorih.

Slovensko planinsko društvo Celovec obvešča vse prijatelje alpskega smučanja in pristne domače družabnosti, da bo reaktivna ljudska smučarska tekma za

„KARAVANŠKEGA MEDVEDA“ v nedeljo, 13. januarja 1985, v Selah na Zgornjem Kotu. Poleg tega bo še otroški veleslalom za

„KEKCA“

Točen spored bo v prihodnji številki.

IŠČEMO snažilko za celodnevno zaposlitev. Javite se od 8. do 16. ure po telefonu 0 42 22 / 35 6 51.

Prodamo stanovanjsko hišo z 1700 m² sveta v Borovljah. Interesenti se naj pisмено obrnejo na Posojilnico Borovlje, Postgasse 4, 9170 Borovlje.

Večer (Maribor) za Naš tednik

Več kot dvajsetletne maratonske in vroče razprave v našem javnem in zasebnem življenju o tem, ali naj zdravniki in stomatologi pri nas nosijo naziv doktor ali ne, se sedaj, kot kaže, končujejo. Razen Slovenije so se za vrnitev doktorskega naslova

plači prikrajšani za 200 dolarjev.

Zanemariti ne gre tudi dejstva, da se za študij medicine in stomatologije v Ljubljani niso odločali zamejski študentje, ker bi imeli zaradi nepriznavanja naziva preveč težav.

Zdravniki — doktorji!

vsem zdravnikom in zobozdravnikom, ki so v Jugoslaviji končali študij od 1963. leta sem, izrekle vse republike. Zadnji je odločilni da reka še Hrvaška, Slovenija pa je že poprej dala tihi pristane, da bo podpisala dogovor, ki ga je pred kakšnim letom predlagal srbski izvršni svet, če se bodo zanj odločile tudi druge republike in pokrajine. Seveda bo o tem odločala slovenska skupščina.

Tako se bodo jugoslovanske medicinske fakultete znebile zalog diplom zdravnikov in stomatologov, ki so se tam kopičile, saj jih iz protesta, ker v njih ni pisalo doktor ta in ta, diplomiranci niso dvignili. Prav tako bo rešeno eksistenčnega strahu blizu 4000 naših zdravnikov in stomatologov, ki so na začasnem delu v zahodnoevropskih državah, kjer so jim pričeli delati težave prav zaradi tega, ker niso bili „oplemeniteni“ z doktorskim nazivom. Ko so te zdravnike pred leti sprejemali na delo, so bili v državah zahodne Evrope lačni zdravstvenega kadra, zdaj pa prihajajo generacije njihovih mladih zdravnikov in so pričeli tujce gledati skozi drobnogled. Tudi študentov iz neuvrščenih držav je na jugoslovanskih medicinskih fakultetah čedalje manj ali pa gredo zadnje leto študija v kakšno drugo državo, da si pridobijo naziv dr., saj so brez njega vsak mesec pri

Seveda bi kdo rekel, da ni prav popuščati zahtevam zdomskih zdravnikov in zobozdravnikov. Vsak medicinski diplomant namreč stane našo državo 8 milijonov dinarjev (na delu v tujini pa je blizu 5000 zdravnikov in zobozdravnikov), in bi bilo prav, ko bi ti ljudje s svojim delom v domovini vrnili vanje vložena sredstva. Toda ob tem ne gre pozabiti, da so šli mnogi mladi zdravniki na tuje iz življenjske nuje. Pred desetimi leti je bil presežek medicinskega kadra takšen, da si lahko „denimo“ „dobil zdravnika v Zagrebu za petdinarski kovancec ali pa še to ne, saj je ti-soče mladih zdravnikov stajilo celo brezplačno“, kakor so tedaj poročali hrvaški časniki.

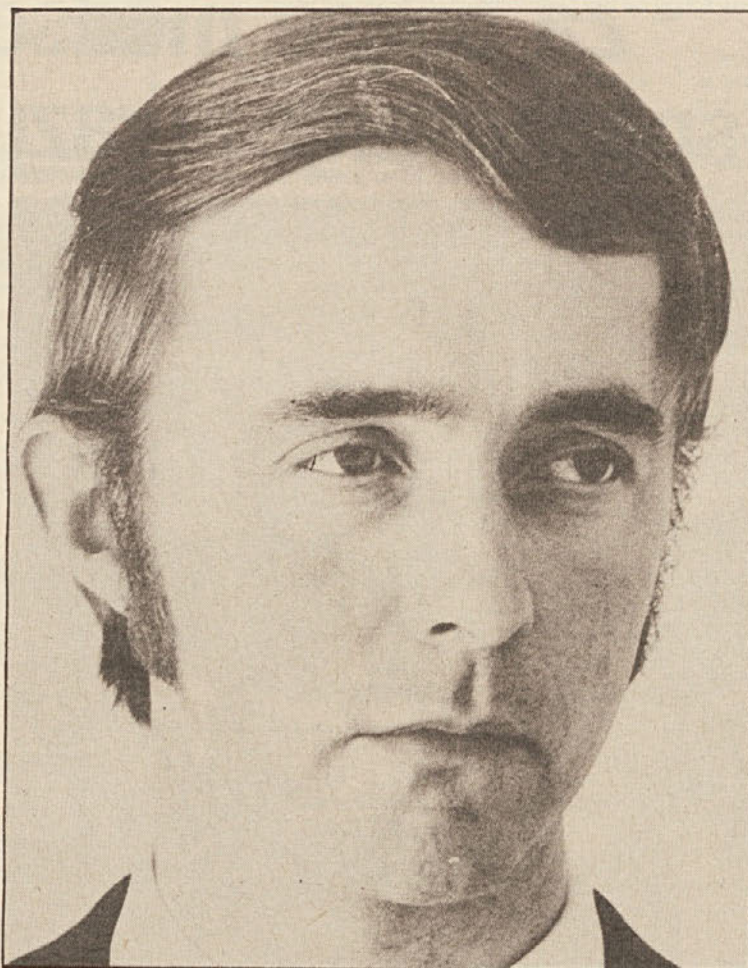
Končno gre samo za formalno priznavanje že obstoječega: zdravniki nezakonito že uporabljajo titulo. To tudi ne pomeni, da jim je s tem priznan znanstveni naziv. V nasprotju z doktorji znanosti stoji njihov dr. za priimkom.

Z uveljavitvijo tega sporazuma pa se bodo najbrž znova okrepile tudi zahteve veterinarjev, pravnikov in farmaceutov za vrnitev nekdanjih nazivov. Zato si slovenski forumi prizadevajo vprašanje rešiti hkratno, tudi v primeru, da bo za slednje odgovor negativen.

Tanja Kremžar

Kupujte pri domačem podjetju — kupujte pri Zadrugi Pliberk!

Otvoritvi občnega zbora in ugotovitvi sklepčnosti je sledilo branje zapisnika zadnjega občnega zbora, nato pa so sledila poročila predsednika Martina Wastla, tajnika Martina Pandla in blagajničarke Micke Perč. Iz vseh poročil je bilo slišati, da je SPD „Srce“ v Dobrli vasi v preteklih dveh letih delovalo slej ko prej boljše, kot leta poprej, kar pa seveda ne pomeni, da bi bila dejavnost društva v marsikaterem pogledu lahko še boljša. Vzrok poživitvi kulturne dejavnosti prosvetnega društva je na vsak način MPZ „Srce“, ki se je v zadnjih letih razvil v zbor, ki ga lahko primerjamo z marsikaterim drugim koroškim zborom. Kot je v kratki diapozitivni seriji prikazal tajnik Martin Pandel, je zbor sooblikoval v preteklih dveh letih številne koncerte na Koroškem in v Sloveniji, pa ne samo tu, kajti gotovo med najpomembnejše nastope šteje Evropsko srečanje pevskih zborov, ki je bilo v Güterslohu v Nemčiji, kjer je MPZ „Srce“ zastopal Avstrijo. Vsega tega ne bi bilo mogoče, ako bi pevci svoje de-

Tine Wastl — podjeten predsednik SPD „Srce“ in občinski odbornik EL.

no. Končna ugotovitev pa je bila ta, da je eno in drugo pomembno in se je pri izboru igralskega programa treba ozirati na ene in druge.

Nadalje je bilo govora tudi o folklorni skupini, ki je pred dvema letoma nehala delovati, vendar se bosta Andreja Sturm in Hanzl Podrečnik v naslednjem letu po folklornih seminarjih lotila folklornega plesa in to morda s to mladino, ki do sedaj še ni zajeta ne v eni in drugi skupini prosvetnega društva.

Torej so se rodile številne misli in pobude, zato je želja vseh, ki so se udeležili občnega zbora, da bi se dejansko tudi uresničile, in da ne bi čakale samo na papirju do naslednjega občnega zbora.

Po poročilu preglednikov je prevzel častni predsednik dr. Luka Sienčnik vodilno mesto, saj je bilo treba navsezadnje še izvoliti novi odbor. Po razrešnici staremu odboru je bil izvoljen novi odbor.

Novi odbor: predsednik Martin Wastl, podpredsednik Martin Pandel, tajnik Miha Pasterk, namestnica tajnika Olga Žužek, blagajnik Jože

Občni zbor SPD „Srce“ v Dobrli vasi

javnosti ne jemali resno, zato tudi njim velja prisrčna zahvala za požrtvovalno delo.

Ne moremo pa si danes predstavljati SPD „Srce“ brez otroškega pevskega zbora, saj so v njem vključeni številni otroci, ki bodo morda že v nekaj letih pomembni funkcionarji slovenskega društva v Dobrli vasi. Zato je na občnem zboru bila izrečena zahvala zborovodji Marjanu Berložniku in dirigentki Ljudmili Sturm, da bi oba še naprej z enako požrtvovalnostjo bila pripravljena za kulturno delo v Dobrli vasi.

Pomembno pa je omeniti, da občni zbor tokrat ni potekal tako mirno, kot prejšnja leta, saj so se razvile številne diskusije v prid slovenskemu društvu, kako bi lahko poleg mešanega in otroškega zbora lahko pridobili številne sodelovalce k sodelovanju, ki iz kateregakoli razloga ne morejo sodelovati pri pevskem zboru. Tako je Andrej Sturm poročal, da je bila pred nedavnim otvorjena

Okrog 40 članov se je odzvalo povabilu na redni občni zbor SPD „Srce“ v Dobrli vasi, ki je bil v nedeljo, 16. decembra 1984, v Kulturnem domu v Dobrli vasi. Med udeleženci občnega zbora je predsednik Martin Wastl izrekel dobrodošlico tudi predsedniku NSKS dr. Matevžu Grlicu in tajniku SPZ Janku Malleju.

knjižnica v čitalnici kulturnega doma, ki bo vsakomur na razpolago tudi med tednom, ne samo ob koncu tedna. Edini problem je trenutno še ta, kako bi lahko zbudili v otrocih in odraslih željo po prebiranju društvenih knjig, ki nikakor niso slabe, saj je njih izbor in urejevanje potekalo v sodelovanju s Slovensko študijsko knjižnico v Gelovcu. Tako se je rodila misel, da bi morda v bodoče pripravili literarne večere v kulturnem domu in tako približali slovensko knjigo podeželskim ljudem. Nadalje je Franci Podrečnik poročal, da ima pripravljene vloge za igro „Črni križ v gozdu“ in da se bodo igralci lotili z อดерским delom še pred novim

letom. S tem v zvezi se je razvila tudi diskusija o pomembnosti igranja na podeželju. Medtem, ko so bili nekateri mnenja, da je glavna naloga odra v tem, da spodbuja ljudi k razmišljanju in mora zato biti izbor igralskega programa sodoben, smo slišali tudi nasprotno mnenje, da izbor ni najpomembnejše: saj je glavna naloga odrskega delovanja v tem, da imajo podeželjani v igralški skupini edinstveno možnost, da se soočajo s slovenskim knjižnim jezikom in da ljudje gredo zato na gledališko predstavo, da se malo zabavljajo, ne pa, da bi jim tam solili glave in jih spodbujali k razmišljanju še potem, ko so zapustili dvora-

Haschej, namestnik blagajnika Franc Božič, odrska dejavnost: Franc Podrečnik in Miha Pasterk, folklorna skupina: Janez Podrečnik in Andreja Sturm, knjižnica: Andrej Sturm in Frida Marketz, krajevna zastopnika odbora: Joško Prunč in Helmut Smolnik.

Ponovno izvoljeni predsednik Martin Wastl se je zahvalil za izkazano zaupanje, istočasno pa je izrekel tudi željo, da bi res vsi člani aktivno sodelovali pri kulturni ustvarjalnosti. Navsezadnje je spregovoril še zastopnik SPZ Janko Malle, ki je izrazil željo o nadaljnjem sodelovanju kot doslej ter dejal, da bo SPZ vedno pripravljena nuditi društvu strokovno pomoč.

Na tem mestu velja želja novemu odboru za uspešno kulturno delo v naslednjih dveh letih in, da bi SPD „Srce“ uresničilo res vsaj nekaj teh idej, ki so se rodile na zadnjem občnem zboru.

Miha Pasterk

Izbor najbolj priljubljenega nogometaša NT:

Za boljše medsebojno spoznavanje in razumevanje

Najbolj priljubljeni športniki leta 1984: Kristijan Matschek, Rudi Urban, Justin Polanšek, Aleksander Čertov in Kristijan Lopinsky.

Izbor najbolj priljubljenega nogometaša leta 1984 je zaokrožilo skupno slavlje v petek, 21. 12. 1984, v gostišču Juena v Globasnici. Letos je pri akciji Našega tednika sodelovalo nad dvaindvajsettisoč ljudi, kar dokazuje, da je zanimanje za nogomet med našimi bralci dokaj veliko. Tudi udeležba športnikov in funkcionarjev klubov na letošnjem slavju je potrdila, da je ta izbor tudi pri klubih našel velik odmev in, da iz leta v leto dobiva na pomenu.

Predsednik Slovenskega atletskega kluba konzul Ciril Stern je spregovoril v imenu vseh udeleženi klubov in poudaril pomen športa za slovensko narodnost sploh. Pozdravil je izbor, ker pomaga širiti in popularizirati slovenski nogomet na Koroškem. S tem postaja nogomet med našimi ljudmi še bolj priljubljen, kar je brez dvoma v interesu vsakega športnika. Nadalje se je predsednik SAK zahvalil Našemu tedniku, „ki s svojimi akcijami na športnem področju prispeva k boljšemu medsebojnemu spoznavanju in razumevanju južnokoroških športnikov in športnih klubov“ (Stern).

Prvih petnajst nogometašev izbora 1984 je prejelo od osrednjega tajnika Narodnega sveta koroških Slovencev Franca Wedeniga spominske plakete ter priznanja.

Prav pristrčna zahvala je bila izrečena tudi podpornikom izbora 1984. Posojilnica Borovlje (zastopal jo je Hanzi Užnik) je podarila za naše izžrebance dve hranilni knjigi z vlogo 1000 šillingov. Dokaj krepko so podprli izbor tudi Norea Repro, Blažej Center in Mohorjeva. Vsem našim sponzorjem velja naša iskrena zahvala.

Turnir DSG v dvorani — Branko Oblak le tretji Norea Repro na drugem mestu

Letošnji nogometni turnir v dvorani, ki ga prireja DSG Koroška, je bil dokaj kakovosten, predvsem pa izredno zanimiv in napet. V zadnjih letih je vsakič odneslo zmago moštvo Branka Oblaka, NK Brinje iz Slovenije. Vsako moštvo je seveda skušalo letos preprečiti doslejšnjim nogometnim kraljem v dvorani zmago in kot se je izkazalo, uspešno. **Zmagovalec turnirja Hexenkeller Faaker See** (z legionarji Kekom, Prelogarjem in Jarcem) je v polfinalu, v streljanju sedemmetrovk premagalo **Brinje** (V. Ameršek, Hrovatič, Golec, Oblak...). Drugi finalist je bilo moštvo **Norea Repro** (Vidreis, Luschnig, Sadjak, Kreutz...), ki je premagalo v streljanju sedemmetrovk moštvo **Črnuče/Stauseewirt** (Jakopič, Kadivnik, Drevenšek, Bojan Križaj...).

Proti zmagovalcu Hexenkeller Faaker See je v vmesnem kolu izpadlo moštvo sekcijejskega vodja SAK Albina Waldhauerja **Kärntner Landei**, kjer so mr. igrali Jagodič, J. in P. Hrstič in Stern.

V finalu je podleglo moštvo Sepija Loibneggerja **Norea Repro** proti **Hexenkeller/Faaker See 9 : 7** in je tako zasedlo odlično drugo mesto.

Ples SAK

v soboto, 2. februarja 1985,
ob 20. uri pri Šoštarju
v Globasnici.

Igra ansambel
Franca Korbarja s pevko
Magdo Koren
Prisrčno vabljeni!

Šah-šah-šah

Vsakoletni Štefanov hitropotezni šahovski turnir v Bekštanju je tudi letos privabil veliko število sodelujočih. Udeležilo se ga je nad 45 igralcev, kateri so bili razdeljeni na 3 skupine. V skupini C so se borili trije Slovenci za točke; Antonu Gallobu (SC Bekštanj) in Gorazdu Živkoviču (SŠZ) ni uspelo ponoviti uspehe prejšnjega leta — njuna končna uvrstitev je bila povprečna. Ravnatelj Ivko Ferm (SŠZ) se je v teku turnirja stopnjeval in dosegel 7 točk, kar pa tudi ni zadostovalo za prva mesta. Zmagal je R. Wurm (Lienz) pred Spitzerjem.

-ži-go-